

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს
გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა

მოსამართლე -- -- მიმართ
დისციპლინური დევნის შეწყვეტის შესახებ

16 ივლისი, 2018 წელი

ქ. თბილისი

დისციპლინური საქმე 206/17

-- -- 2017 წლის 21 ნოემბრის - საჩივრის საფუძველზე საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე -- -- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება.

წინასწარი შემოწმების შედეგად მომზადებული 2018 წლის 15 მარტის 59/17 დასკვნა დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ წარდგენილ იქნა განსახილველად საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2018 წლის 2 აპრილის სადისციპლინო სხდომაზე.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2018 წლის 2 აპრილის გადაწყვეტილებით მოსამართლე -- -- მიმართ დაიწყო დისციპლინური დევნა და ჩამოერთვა ახსნა-განმარტება „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹⁰ მუხლის შესაბამისად.

1. საჩივარში მითითებული ფაქტები:

- საჩივრის ავტორი მიუთითებს მოსამართლის მიერ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ (მოსამართლის მოვალეობების შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება) ქვეპუნქტით განსაზღვრული დისციპლინური გადაცდომის შესაძლო ჩადენის ფაქტზე, კერძოდ, საჩივრის ავტორის განმარტებით -- რაიონული სასამართლოს მოსამართლე -- -- 2017 წლის 30 აგვისტოს მიიღო გადაწყვეტილება, რომელიც მხარის არაერთი ზეპირი და წერილობითი მოთხოვნის მიუხედავად არ ჩაბარებია, რის გამოც იგი იძულებული გახდა სააპელაციო საჩივარი

სასამართლოში შეეტანა ფორმალურად ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე.

2. დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. 2014 წლის 19 დეკემბერს -- -- სასარჩელო გაცხადებით მიმართა -- რაიონულ სასამართლოს, მოპასუხის - -- -- მიმართ. მოსარჩელემ საბოლოოდ უსაფუძვლო გამდიდრების საფუძველზე მოპასუხისათვის 276 000 ლარის ანაზღაურების დაკისრება მოითხოვა.

-- რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 30 აგვისტოს გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

2017 წლის 30 ოქტომბერს და 21 ნოემბერს -- -- განცხადებებით მიმართა -- რაიონულ სასამართლოს და დასაბუთებული გადაწყვეტილების გადაცემა და საქმის ადგილსამყოფელის შესახებ ინფორმაცია მოითხოვა. აღნიშნულ განცხადებებზე სასამართლოს მხრიდან რეაგირება არ განხორციელებულა.

საქმის მასალებში არ მოიპოვება -- რაიონული სასამართლოს 2017 წლის 30 აგვისტოს დასაბუთებული გადაწყვეტილების მხარისათვის ჩაბარების დამადასტურებელი დოკუმენტი.

2017 წლის 4 ოქტომბერს -- -- სააპელაციო საჩივრით მიმართა -- სააპელაციო სასამართლოს.

-- სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 3 იანვრის განჩინებით -- -- სააპელაციო საჩივარი მიღებულ იქნა განსახილველად.

2.2. 2017 წლის სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, მოსამართლე -- -- განსახილველად ეწერა - 938 საქმე, დაასრულა - 528 საქმე (56%).

3. მოსამართლე -- -- ახსნა-განმარტება:

2018 წლის 21 მაისს საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში, მოსამართლე -- -- წარადგინა წერილობითი ახსნა-განმარტება, სადაც განმარტა, რომ მოსამართლედ დანიშვნის დღიდან ცდილობდა დაეცვა გადაწყვეტილების მომზადების და სააპელაციო სასამართლოში საქმეთა გადაგზავნის ვადები, მიუხედავად საქმეთა სიმრავლისა 2016 წლის განმავლობაში ვადების დარღვევას ადგილი არ ჰქონია, თუმცა საქმეთა სიმრავლეს დაემატა ის გარემოება, რომ 2016 წლის აგვისტოდან განსახილველად დაეწერა სხვა მოსამართლის წარმოებაში არსებული სამოქალაქო საქმეების ნაწილი (მათ შორის -- -- სარჩელი) და ასევე ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსამართლის უფლებამოსილების ვადის ამოწურვის გამო 2017 წლის იანვრიდან მაისის ჩათვლით ასევე მოუწია ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების განხილვა და გადაწყვეტილების მომზადება. ასევე მოსამართლემ წარმოადგინა 2017-2018 წლის სტატისტიკური მონაცემები.

4. დისციპლინური დევნის შეწყვეტის სამართლებრივი დასაბუთება:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-2 პუნქტი განსაზღვრავს მოსამართლის დისციპლინური გადაცდომის სახეებს. იმისათვის, რომ დადგინდეს ქონდა თუ არა ადგილი მოსამართლის მიერ შესაბამისი გადაცდომის ჩადენის ფაქტს საჭიროა სამართლებრივი შეფასება მიეცეს მოცემულ საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს და შეფასდეს კონკრეტული ფაქტები შეიცავენ თუ არა დისციპლინური გადაცდომის ნიშნებს.

ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ გარემოებაზე, რომ მოსამართლესთან მიმართებაში საკმაოდ რთულია დადგინდეს თუ სად გადის ზღვარი ერთის მხრივ, მოსამართლის სამართლებრივ შეცდომას და მეორეს მხრივ დისციპლინურ გადაცდომას შორის. ვინაიდან, ერთი მხრივ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, კანონის არასწორი განმარტება, რომელსაც საფუძვლად უდევს მოსამართლის შინაგანი რწმენა, არ არის დისციპლინური გადაცდომა და აღნიშნული ქმედებისათვის მოსამართლეს არ ეკისრება დისციპლინური პასუხისმგებლობა, ხოლო მეორეს მხრივ ცალკე დისციპლინურ გადაცდომის სახეს წარმოადგენს მოვალეობის შეუსრულებლობა ან არაჯეროვანი შესრულება. ამდენად, უმნიშვნელოვანესია განისაზღვროს მოსამართლის რომელი ქმედება უნდა შეფასდეს დისციპლინურ გადაცდომად და რომელი სამართლებრივ შეცდომად.

სადისციპლინო პალატამ გააკეთა განმარტება (2016 წლის 21 ივლისის №დს-შ/9-16 გადაწყვეტილება) სამართლებრივი შეცდომისა და დისციპლინური გადაცდომის გამიჯვნის კრიტერიუმებთან დაკავშირებით. სადისციპლინო პალატის განმარტებით, კანონის შესაბამისი დანაწესი უნდა განიმარტოს ორი უმნიშვნელოვანესი პრინციპის, კანონიერების პრინციპის და მოსამართლის დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელების წესის დაცვით. კანონიერების პრინციპი კანონის უზენაესობას ეფუძნება. ეს კონსტიტუციური პრინციპია, რომლის თანახმად, არავის არა აქვს უფლება კანონმდებლობის მოთხოვნათა საწინააღმდეგოდ განახორციელოს რაიმე ქმედება. დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელებისას კი მოსამართლე ვალდებულია ეს უფლებამოსილება განახორციელოს კანონით დადგენილ ფარგლებში და არ გასცდეს კანონს. სასამართლო ვალდებულია მისთვის კანონით მინიჭებული დისკრეციული უფლებამოსილება განახორციელოს კანონის ფარგლებში“. ამდენად, უნდა განიმარტოს, რომ არსებული პრაქტიკის შესაბამისად, მოსამართლის არასწორი მოქმედება/უმოქმედობა, მხოლოდ მაშინ მიიჩნევა დისციპლინურ გადაცდომად თუ ის სცდება მოსამართლისათვის კანონით მინიჭებულ ფარგლებს და არღვევს შესაბამისი კანონის იმპერატიულ მოთხოვნებს.

აქვე ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ გარემოებაზე, რომ ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ საქმეზე აპოსტოლი საქართველოს წინააღმდეგ სასამართლომ განმარტა, რომ მე-6 (§1) მუხლი ნებისმიერ პირს აძლევს შესაძლებლობას, სასამართლოს წარუდგინოს თავის სამოქალაქო უფლებებთან და მოვალეობებთან დაკავშირებული საჩივარი (იხ. *Golderc. Royaume-Uni*, 21 février 1975, §§28-36, série Ano 18). სასამართლოსათვის საჩივრის წარდგენის უფლება არ არის თეორიული უფლება და არ უზრუნველყოფს მხოლოდ უფლების აღიარებას საბოლოო გადაწყვეტილების მეშვეობით, არამედ ასევე შეიცავს ლეგიტიმურ მოლოდინს იმასთან დაკავშირებით, რომ გადაწყვეტილება აღსრულდება. მხარეთა ეფექტიანი დაცვა და კანონიერების აღდგენა გულისხმობს ადმინისტრაციული უწყებების მიერ კანონიერ ძალაში შესული სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ვალდებულებას (იხ. *Hornsby*, ხსენებული ზემოთ §§40 და შემდგომ). სტრასბურგის სასამართლომ მართლმსაჯულების ეფექტიანად აღსრულების გამოჩენაზე ყურადღება გამახვილა მოცემულ საქმეებში (*Vermeulenv. Belgium*, §34; *Lobo Machadov. Portugal*, §32). მართლმსაჯულების ცხადად აღსრულება ხელს უწყობს მე-6 მუხლის 1-ლი პარაგრაფის მიზნის, კერძოდ, სამართლიანი სასამართლოს მიღწევას („დინეტი საფრანგეთის წინააღმდეგ“ (*Diennetv. France*, §33); „მარტინი საფრანგეთის წინააღმდეგ“ (*Martiniev. France [GC]*, §39)).

„დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრება არის უაღრესად საფრთხილო და მნიშვნელოვანი საკითხი. დისციპლინური პასუხისმგებლობის დაკისრება შეიცავს სასამართლოს დამოუკიდებლობაზე ზემოქმედების პოტენციურ საფრთხეს... მოსამართლეს დისციპლინური სახდელი ეკისრება, თუ დადასტურდება მის მიერ იმ ქმედების ბრალეულად ჩადენა, რომელიც წარმოადგენს დისციპლინურ გადაცდომას. შესაბამისად, დისციპლინური სახდელის დაკისრების საფუძველი არის მხოლოდ და მხოლოდ მოსამართლის მიერ დისციპლინური გადაცდომის ბრალეულად ჩადენა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება იმის ზუსტად განსაზღვრას, რომ ჩადენილი ქმედება წარმოადგენს დისციპლინურ გადაცდომას.“ (სადისციპლინო კოლეგიის 2013 წლის 12 აპრილის გადაწყვეტილება №1/04-12 დისციპლინურ საქმეზე).

მოცემულ შემთხვევაში საკითხი შეეხება სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 257-ე მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული ვალდებულების შეუსრულებლობას, კერძოდ, აღნიშნული ნორმის თანახმად, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან 14 დღის ვადაში სასამართლო ამზადებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მხარეთათვის გადასაცემად. ამასთან, ამავე კოდექსის 259¹ მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ გადაწყვეტილების გამოცხადებას ესწრება გადაწყვეტილების გასაჩივრების უფლების მქონე პირი, ან თუ ასეთი პირისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ცნობილი იყო გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე (მისი წარმომადგენელი) ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის

გამოცხადებიდან არაუადრეს 20 და არაუგვიანეს 30 დღისა გამოცხადდეს სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი; წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია. ამდენად, აღნიშნული ნორმის მოთხოვნიდან გამომდინარე, მხარისათვის სასამართლო გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის დენა იწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსამართლე -- -- გადაწყვეტილება გამოაცხადა 2017 წლის 30 აგვისტოს, შესაბამისად, გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან მე-14 დღე იყო 2017 წლის 13 სექტემბერი. მხარისათვის გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყო 2017 წლის 29 სექტემბერს და დასრულდა 2017 წლის 13 ოქტომბერს. ამ დროისთვისაც -- -- -- რაიონული სასამართლოს დასაბუთებული გადაწყვეტილება ჩაბარებული არ ქონდა. 2017 წლის 4 ოქტომბერს -- -- სააპელაციო საჩივრით მიმართა სასამართლოს, ფორმალურად, ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე.

დადასტურებულ საპროცესო წესის დარღვევის ფაქტთან მიმართებით, დისციპლინური სამართალწარმოების მიზნებისთვის, რელევანტურია გამოიკვეს და შეფასდეს სხვა გარემოებებიც. მოსამართლის მიერ მოვალეობების შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება, გულისხმობს მოსამართლის მიერ მხარეთა კონსტიტუციური, ასევე, ფუნდამენტური საპროცესო უფლებების, ან სამართლიანი პროცესის ძირითადი გარანტიების, ან სამოსამართლო საქმიანობის მარეგულირებელი ძირითადი ნორმების დარღვევას, რამაც ზიანი მიაყენა პროცესის მონაწილე მხარეს, სასამართლოს ან საჯარო ინტერესს. ქმედების არაჯეროვან შესრულებად დაკვალიფიცირებისას მხედველობაში მიიღება გამოწვეული ზიანის ხარისხი, დარღვევის სისტემატურობა, მოსამართლის შეცდომის გამოსწორებადი ხასიათი, მოსამართლის მოტივები. მოსამართლის უფლებამოსილების ჯეროვანი და კეთილსინდისიერი შესრულება მოსამართლის ეთიკური ვალდებულებაა. ამდენად, სამოსამართლო მოვალეობების შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება უნდა განიმარტოს, როგორც მოსამართლის მიერ მართლმსაჯულების ან სასამართლოს საქმიანობის მარეგულირებელი ფუნდამენტური ნორმების, მათ შორის პროცესის მონაწილეთა ფუნდამენტური უფლებების ან სამართლიანი პროცესის გარანტიების დარღვევა.

ბუნებრივია, საკითხის შეფასება თითოეულ კონკრეტულ საქმესთან მიმართებაში ხდება ინდივიდუალურად. განსახილველ შემთხვევაში, მოსამართლე -- -- მიერ მიღებული გადაწყვეტილება მოსარჩელე -- -- ფორმალურად გაასაჩივრა. საჩივრის ავტორის მიზანს წარმოადგენდა სადავო გადაწყვეტილების გადასინჯვა ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოს მიერ, რაც მისი მხრიდან მიღწეულია, სააპელაციო საჩივარი -- სააპელაციო სასამართლომ მიიღო განსახილველად. ფაქტია, რომ მოსამართლის მიერ საჩივრის ავტორის ფუნდამენტური საპროცესო უფლების დარღვევას ადგილი არ ქონია.

ამასთან, მნიშვნელოვანია მოსამართლის სტატისტიკური მონაცემებისა და მისი დატვირთულობის გათვალისწინება, რაზეც თავად მოსამართლე -- -- წერილობით ახსნა-განმარტებაში ამხვილებს ყურადღებას. აღსანიშნავია, რომ 2017 წლის სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, მოსამართლე -- -- განსახილველად ეწერა - 938 საქმე, დაასრულა - 528 საქმე (56%). ასევე მას მოუწია ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების განხილვა და შესაბამისი გადაწყვეტილებების მომზადება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ მოსამართლის ახსნა-განმარტების და მისი დატვირთულობის გათვალისწინებით მიიჩნია, რომ მართალია მოსამართლის მხრიდან დასტურდება საპროცესო წესის დარღვევის შემთხვევა, მაგრამ ვინაიდან, ეს განპირობებულია მოსამართლის სტატისტიკური მონაცემებითა და დატვირთულებით, ასევე ვინაიდან ადგილი არ ჰქონია მხარისათვის ზიანის მიყენების ფაქტს და არ დარღვეულა მისი ფუნდამენტური საპროცესო უფლება (გასაჩივრების უფლება), მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრით მხარს დაუჭერს საბჭოს სრული შემადგენლობის არანაკლებ 2/3-ისა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ: დისციპლინური საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა. ამავე კანონის 75¹³ მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, დისციპლინური საქმის გამოკვლევის დასრულების შემდეგ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო დისციპლინური საქმის გამოკვლევისათვის ამავე კანონის 75¹⁰ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი საერთო ვადის ფარგლებში, სრული შემადგენლობის 2/3-ის უმრავლესობით მიიღებს გადაწყვეტილებას მოსამართლის დისციპლინურ პასუხისგებაში მიცემის შესახებ. თუ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო ვერ მიიღებს აღნიშნულ გადაწყვეტილებას, მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოება შეწყდება. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრს, რომელიც არ ეთანხმება ამ გადაწყვეტილებას, შეუძლია წერილობით ჩამოაყალიბოს თავისი განსხვავებული აზრი, რომელიც დისციპლინურ საქმეს დაერთვება.

ამდენად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ დისციპლინური დევნის საფუძვლიანობის შემოწმებისას მოპოვებული ინფორმაციის ანალიზის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის და ამავე კანონის

75¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად 2018 წლის 16 ივლისის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად (13 ხმით, სრული შემადგენლობის 2/3-ის უმრავლესობა), მიიჩნია, რომ მოსამართლე -- -- მიერ, „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის (მოსამართლის მოვალეობების შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება) ბრალეულად ჩადენის ფაქტი არ დადასტურდა.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით, 75¹² მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით, 75¹³ მუხლის პირველი პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური დევნა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75¹ მუხლის მე-2 პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის (მოსამართლის მოვალეობების შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება) შესაძლო ჩადენის ფაქტზე.

გიორგი მიქაუტაძე

**საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი**